1. 4.

KRAJSKÝ ÚŘAD JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

Odbor životního prostředí

Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

Č. j.:	Sp. zn.:	Vyřizuje/linka	Brno
JMK 44600/2019	S-JMK 170448/2018 OŽP/Ško	Mgr. Vlasta Škorpíková/4322	21.03.2019

ROZHODNUTÍ

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí, jako věcně a místně příslušný správní orgán ochrany přírody a krajiny ve smyslu ust. § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, a ve smyslu ust. § 77a odst. 4 písm. h) a j) a odst. 5 písm. h) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), a v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), rozhodl v řízení vedeném ve věci udělení výjimek z územní a druhové ochrany, resp. souhlasu dle bližších podmínek ochrany maloplošných chráněných území, takto:

Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, se sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov (IČ 62933591), se pro účely sledování stavu evropsky významných druhů a monitoringu

I. podle ustanovení § 56 odst. 1 zákona **uděluje výjimka** u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů uvedených v příloze 1 tohoto rozhodnutí ze zákazů jmenovaných ve sloupci F přílohy;

II. podle ustanovení § 56 odst. 1 a 2 písm. d) zákona **uděluje výjimka** u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů uvedených v příloze 2 tohoto rozhodnutí ze zákazů jmenovaných ve sloupci H přílohy;

III. podle ustanovení § 43 odst. 1 zákona **uděluje výjimka** ze zákazu stanoveného v § 34 odst. 1 písm. e) zákona (sbírat či odchytávat rostliny a živočichy, kromě výkonu práva myslivosti a rybářství či sběru lesních plodů) v přírodních rezervacích Jihomoravského kraje, které jsou uvedeny v příloze 3 tohoto rozhodnutí;

IV. podle ustanovení § 44 odst. 3 zákona ve smyslu příslušných vyhlašovacích předpisů maloplošných chráněných území Jihomoravského kraje **uděluje souhlas** k činnostem uvedeným v příloze 3 (sloupec E) tohoto rozhodnutí.

Činnosti dle výroku I., II., III. a IV se povolují za předpokladu splnění následujících podmínek:

1. Oprávněnými osobami jsou odborní pracovníci žadatele a jeho smluvní partneři. Žadatel ručí za to, že smluvní partneři budou odborně způsobilí k činnostem dle tohoto rozhodnutí, budou poučeni o metodikách sledování a monitoringu i stanovených podmínkách;
2. Do 30. dubna každého roku platnosti rozhodnutí bude zdejšímu orgánu ochrany přírody zaslán seznam osob, které budou v daném roce zajišťovat monitoring konkrétních druhů;
3. U bezobratlých, kde je metodou monitoringu odchyt síťkou, se výjimka ze zákazu usmrcování nevztahuje na dospělé jedince;
4. Při odchytu živočichů bude usmrcováno pouze množství nezbytně nutné pro determinaci druhu, dokladování či dokumentaci. Ostatní živí jedinci budou bez zbytečného prodlení vypuštěni v místě odchytu zpět do přírody;
5. Výjimka je platná do 31.12.2023.

Odůvodnění

Dne 10.12.2018 podala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen AOPK), se sídlem Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov (IČ 62933591), u odboru životního prostředí Krajského úřadu Jihomoravského kraje žádost o udělení výjimek dle § 43 a 56 a souhlasů dle § 44 zákona. Dnem doručení žádosti bylo ve smyslu § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno správní řízení v dané věci. Zdejší orgán ochrany přírody si vyžádal doplnění žádosti (uvedení českých jmen druhů a jejich případné zařazení mezi druhy v zájmu Evropského společenství, odůvodnění požadavku na povolení usmrcování některých skupin), které bylo doručeno dne 13.02.2019. Oznámení o zahájení řízení čj. JMK 28719/2019 ze dne 25.02.2019 bylo zasláno všem městům, městysům a obcím Jihomoravského kraje, pokud neleží celým správním obvodem na území velkoplošných chráněných území nebo vojenského újezdu, a přihlášeným zájmovým spolkům. Žádný spolek svoji účast v řízení neoznámil, žádný účastník řízení se k věci nevyjádřil.

AOPK požádala o udělení výjimky ze zákazů u 356 zvláště chráněných druhů (dále jen ZCHD) rostlin a živočichů dle § 56 zákona. Zdejší správní orgán je rozdělil na druhy, které jsou předmětem ochrany pouze v ČR (příloha 1), a ty, které jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství (příloha 2). U každého doplnil kategorii ochrany podle vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen vyhláška). Druhy, které zákonem chráněny nejsou, byly ze seznamů odstraněny: pampeliška bavorská, p. božská, p. čarovná, p. chudolaločnatá, p. mokřadní, p. panonská, p. pavučinatá, p. podivná, p. pochybná, p. potměšilá, p. příbuzná, p. Skalińské, p. šťavnatá, p. vídeňská, p. zaplavovaná, p. zavlažovaná, p. zdobná, p. zubatá, p. žabička, závojenka tmavolupenná a plotice podunajská. Názvosloví druhů bylo upraveno tak, aby odpovídalo vyhlášce. U každého druhu je uvedena metoda monitoringu a zákazy, ze kterých je výjimka udělována.

Dále AOPK žádá o udělení výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích (dále jen ZCHÚ) dle § 43 zákona, konkrétně ze zákazu uvedeného v § 34 odst. 1 písm. e) zákona – sbírat či odchytávat rostliny a živočichy, a u některých navíc o udělení souhlasu dle § 44 odst. 3, resp. § 44b zákona k činnostem vymezeným v bližších ochranných podmínkách přírodních památek a přírodních rezervací dle jejich zřizovacích předpisů. Výčet dotčených ZCHÚ a souhlasů potřebných k realizaci povolované činnosti je obsahem přílohy 3.

Žádost je odůvodněna povinností AOPK zajišťovat inventarizační přírodovědecké průzkumy, monitoring, dokumentaci a šetření v ochraně přírody, ukládat, zpracovávat, vyhodnocovat a poskytovat data v ochraně přírody, sledovat stav evropsky významných druhů a reportovat jej k Evropské komisi.

Zdejší orgán ochrany přírody žádosti vyhověl téměř v plném rozsahu. Zohledňuje přitom především to, že žadatel kromě samostatné správní činnosti působí jako odborná státní organizace, která zajišťuje řadu úkolů na poli ochrany přírody a krajiny. Podle § 78 odst. 5 zákona za účelem podpory výkonu státní správy provádí potřebné inventarizační přírodovědné průzkumy, monitoring, dokumentaci a šetření v ochraně přírody, ukládá, zpracovává, vyhodnocuje a poskytuje data v ochraně přírody, přitom spolupracuje s odbornými, výzkumnými a vědeckými pracovišti a zajišťuje informační a osvětovou činnost. Mimo to je pověřen sledováním stavu evropsky významných druhů a zajišťováním tzv. reportingu k Evropské komisi. Tyto činnosti si nesporně vyžádají vstupy do zvláště chráněných území a porušování základních ochranných podmínek u řady rostlinných a živočišných druhů, u odborné organizace zodpovědné za ochranu přírody lze však reálně předpokládat citlivý přístup a uměřenost.

Výjimka ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů je vydávána v zájmu ochrany přírody. Zdejší správní orgán akceptuje, že věrohodná, aktuální data o distribuci a početnosti jednotlivých druhů jsou základem jejich účinné ochrany. Použitelné metody monitoringu mohou být pro cílové organismy někdy škodlivé, většinou znamenají přinejmenším rušení v jejich přirozeném vývoji. U bezobratlých, kde

jsou často používány neselektivní pasti či metody sběru, se nelze vyhnout ani neúmyslnému úhynu jedinců, v některých případech je nutno pro determinaci druhu několik exemplářů usmrtit a určit ex situ. Usmrcování snadno determinovatelných druhů bezobratlých, které jsou za účelem monitoringu odchytávány do síťky (motýli, pakudlanka jižní, ploskoroh pestrý, kudlanka nábožná, kobylka sága, klínatky, vážka jasnoskvrnná), se dle sdělení žadatele týká vývojových stádií, která mohou být necíleně usmrcena při použití jiných metod, což zdejší orgán ochrany přírody reflektuje v podmínce 1 výroku. Další možné důvody uváděné v doplnění žádosti ze strany žadatele, tj. potenciální výzkum genetické diverzity, není v tomto rozhodnutí akceptován. Je především zřejmé, že pro odběr vzorků za tímto účelem není ve většině případů nutno daného jedince usmrtit, navíc jde o činnost, která se svým charakterem účelu vydávané výjimky značně vymyká a měla by být řešena individuálně.

U druhů, jejich ochrana je v zájmu Evropského společenství, je výjimka vydávána pro účely výzkumu a vzdělávání – viz výše. Získat data potřebná pro vyhodnocování stavu dotčených druhů za použití jen zcela neinvazivních metod není možné. Praxe v tomto oboru biologie je velmi dlouhá a přinesla na téma účinných postupů řadu zkušeností. Nalezení metod, které by cílové druhy nijak škodlivě nepostihovaly, je téměř nepředstavitelné, když i samotná přítomnost člověka v přírodě je rušivá. V mnoha případech by citlivější metody (např. využití fotopastí nebo kamer, pouhé pozorování) nepřinesly uspokojivé výsledky, protože řadu živočichů takto nelze vůbec zjistit. Na druhé straně jsou za cenu určitého škodlivého zásahu získávány cenné informace, bez kterých se ochrana přírody neobejde. Dopad povolovaných činností na populace jednotlivých druhů není předpokládán. Monitoring bude realizován jen v nejnutnějším nutném rozsahu, odborníky nebo odborně způsobilými osobami, v zájmu ochrany přírody. Povolovaná činnost neovlivní dosažení nebo udržení příznivého stavu druhů z hlediska jejich ochrany.

Za účelem možnosti realizace monitoringu v co nejširším potřebném rozsahu je udělována výjimka ze zákazu v přírodních rezervacích, povoluje se v nich sbírat či odchytávat rostliny a živočichy. Výjimka je vydávána v zájmu ochrany přírody, přičemž je zdejší správní orgán přesvědčen, že předměty ochrany v jednotlivých územích nebudou dotčeny. Opírá se přitom o informace uvedené již výše – monitoring bude prováděn v minimálním potřebném rozsahu, spíše bodově než plošně, zacílen bude na vybrané druhy, jeho dopad na přítomné biotopy bude jen nevýznamný. Zároveň jsou pro dotčená maloplošná ZCHÚ vydávány souhlasy potřebné k realizaci povolované činnosti, především jde o vstup do území a možnost sbírat rostliny či odchytávat živočichy. V této části rozhodnutí je akcentována skutečnost, že získané údaje budou systematicky zadávány do nálezové databáze ochrany přírody, takže budou dostupné pro další využití ve správní praxi. Přínos povolované činnosti při zajišťování péče o dotčená území je nesporný.

Zdejší orgán ochrany přírody v podmínkách rozhodnutí požaduje, aby monitoring realizovaly jen osoby odborně způsobilé a náležitě poučené, což je předpokladem zodpovědného a citlivého přístupu k dané činnosti. Jejich seznam s uvedením konkrétních druhů, na které se zaměří, by měl být před začátkem vegetační sezóny k dispozici, protože jde o cennou informaci, jak bude v daném roce monitoring probíhat a kdo jej bude zajišťovat. Není tedy nutno vyžadovat závěrečné zprávy, protože správní orgán bude vědět, kam se zaměřila pozornost, přičemž výsledky budou k dispozici v nálezové databázi (jak deklaruje žadatel). Podmínka věnovaná problematice odchytu a usmrcování živočichů má především deklarativní charakter, daný přístup by měl být samozřejmostí. Časové mezení platnosti rozhodnutí vychází z podané žádosti a lze ho akceptovat jako dobu úměrnou. Období kratší by vedlo k opakovanému podávání obdobných žádostí bez toho, aby byl čas vyhodnotit jejich dopad, při delší době platnosti by nebylo možné nedostatky, které se mohou v praxi objevit, napravit v přiměřeném časovém rámci.

Zdejší správní orgán je přesvědčen, že jsou naplněny zákonem stanovené podmínky pro udělení konkrétních výjimek a souhlasů a na základě výše uvedených skutečností a úvah rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí může podle § 81 a 82 správního řádu účastník řízení podat do 15 dnů ode dne jeho doručení odvolání k Ministerstvu životního prostředí ČR podáním u Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, Žerotínovo nám. 3, 601 82 Brno. Odvolání se podává v takovém počtu stejnopisů, aby každý účastník dostal jeden stejnopis a jedno vyhotovení zůstalo správnímu orgánu.

Ing. František Havíř
vedoucí odboru
v z. Ing. Jiří Hájek v. r.
vedoucí oddělení posuzování vlivů
na životní prostředí

Za správnost vyhotovení: Anna Foltová

Přílohy

1. Seznam dotčených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ČR
2. Seznam dotčených zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů ČR, které jsou zároveň předmětem ochrany podle práva Evropských společenství
3. Seznam dotčených maloplošných zvláště chráněných území

Doručuje se

a) účastníci řízení

1. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov (DS)
2. Města, městyse a obce Jihomoravského kraje kromě obcí Malá Vrbka (69673), Nová Lhota (69674), Radějov (69667) a Suchov (69671) v okrese Hodonín a Ostrov u Macochy (67913) a Rudice (67906) v okrese Blansko

b) na vědomí

3. ČIŽP, OI Brno, odd. ochrany přírody, Lieberzeitova 14, 614 00 Brno (DS)